

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2809,Konferencja-ogolnopolska-Oaza-wolnosci-Duszpasterstwo-Akademickie-w-latach-70-Go.html>
22.03.2026, 18:00

Konferencja ogólnopolska „Oaza wolności – Duszpasterstwo Akademickie w latach 70.” – Gorzów Wielkopolski, 19 listopada 2008 r.

22.08.2008

Konferencja ogólnopolska

Oaza wolności – Duszpasterstwo Akademickie w latach 70.

Gorzów Wielkopolski, 19 listopada 2008 r.

Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej

Jednym z frontów walki w PRL, którą władze toczyły z Kościołem katolickim, była tzw. walka o młodzież. Po wojnie władze chciały wyeliminować wszelki wpływ Kościoła na młodzież, którą zamierzano zgrupować w jednej organizacji: ZMP czy później ZMS i ZSMP. Podejmowane działania nie odniosły oczekiwanego skutku, a Kościołowi udało się wytworzyć znaczną przestrzeń wolności dla tych, którym nie wystarczało uczestnictwo w organizacjach podporządkowanych politycznie, organizacyjnie i ideowo PZPR.

Konferencja „Oaza wolności – Duszpasterstwo Akademickie w latach ‘70” miała na celu przypomnienie stosunku państwo – Kościół w PRL, ale przede wszystkim przywrócenie pamięci o roli Duszpasterstwa Akademickiego w przemianach społeczno-politycznych w Polsce w latach 70. i 80. XX wieku.

Ważne jest, by przy tej okazji udokumentować dorobek wybitnych postaci związanych z Duszpasterstwem Akademickim, osobowości takich jak ks. Witold Andrzejewski, o. Hubert Czuma czy o. Ludwik Wiśniewski. Wszyscy oni odegrali ogromną rolę w tworzeniu opozycji w miastach, w których przyszło im pełnić posługę kapłańską. Istotne jest pokazanie ich dokonań w kształtowaniu postaw młodego pokolenia oraz jego wpływu na życie polityczne kraju. Ważne jest także zebranie wspomnień niektórych postaci związanych z Duszpasterstwem Akademickim, m.in. Aleksandra Halla, Przemysława Fenrycha, Elżbiety Czumy, Marka Jurka czy Kazimierza Marcinkiewicza. Być może na podstawie relacji części z nich uda się stworzyć „portret” młodego człowieka, katolika, inteligenta posiadającego system wartości inny niż proponowany przez władze.

Młodzież przychodzącą na spotkania poddawano szczególnej obserwacji, dlatego istotne jest również przedstawienie działań Służby Bezpieczeństwa, kontrolującej działalność Duszpasterstwa jako całości oraz jego poszczególnych uczestników. W tym celu wykorzystywano kontrolę korespondencji, podsłuchy, jak również specjalnie zwerbowanych tajnych współpracowników. Choć młodzież przychodząca na spotkania stanowiła krąg ludzi zaufanych, nie ustrzegła się „wtyczek” SB. Uczestnicy konferencji podjęli próbę odpowiedzi na pytanie o zakres inwigilacji tego środowiska.

Program

- Otwarcie i powitanie gości
prof. dr hab. Andrzej Bałaban, Rektor PWSZ,
dr Marcin Stefaniak, Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie,
dr Dariusz A. Rymar, Dyrektor Archiwum Państwowego w Gorzowie Wlkp.
Jarosław Porwich, Przewodniczący Zarządu Regionu Gorzowskiego NSZZ „Solidarność”
- dr hab. Jan Żaryn (IPN), Stosunki państwo - Kościół w latach 70.
- Mateusz Wyrwich, Duszpasterze akademicki a „Solidarność”
- Panel dyskusyjny Duszpasterstwo Akademickie w naszych wspomnieniach
Moderator: dr hab. Jan Żaryn (IPN)
Uczestnicy dyskusji: ks. Witold Andrzejewski (Gorzów Wlkp.), o. Hubert Czuma (Radom), o. Ludwik Wiśniewski (Lublin)
- Panel dyskusyjny Duszpasterstwo Akademickie w oczach uczestników
Moderator: dr Marcin Stefaniak (IPN)
Uczestnicy dyskusji: Elżbieta Czuma (Łódź), Przemysław Fenrych (Szczecin), Marek Jurek (Gorzów Wlkp.- Warszawa), Kazimierz Marcinkiewicz (Gorzów Wlkp.), Grażyna Pytlak (Gorzów Wlkp.)
- Panel dyskusyjny Duszpasterstwo Akademickie w w świetle działań aparatu represji
Moderator: mgr Roman Gawroniak (PWSZ)
Uczestnicy dyskusji: dr Małgorzata Choma-Jusińska (IPN Lublin), Marta Marcinkiewicz (IPN Szczecin), dr Dariusz A. Rymar (AP w Gorzowie Wlkp.), Justyna Skowronek (IPN Gdańsk), dr Marcin Stefaniak (IPN Szczecin), Norbert Wójtowicz (IPN Warszawa)
- Dyskusja podsumowująca - prowadzenie dr hab. Jan Żaryn (IPN)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

foto #1

foto #2

foto #3

foto #4